

POMÁHEJTE NÁM POMÁHAT

ARCIDIECÉZNÍ
CHARITA
PRAHA

PŘÍLOHA KATOLICKÉHO TÝDENÍKU

Charita vytáhla do boje s podvýživou na africkém kontinentu

Bylo jí 18, jejímu synovi je necelý rok. Přitom má Moses téměř rysy starce. Moses je prvním dítětem Annet. Annet si je dobře vědoma dvojsečnosti kojení. Na straně jedné chce poskytnout dítěti co nejlepší výživu, na druhé se bojí, že dítě nakazí virem HIV. Její rodiče, čtyři sourozenci a strýcova rodina kvůli této nákaze zemřeli. Ona se rozhodla svého syna uchránit tím, že jej nebude kojit. Annet v sobě nemoc AIDS nenosí. Nevěděla o tom. Ale z vládní osvětové kampaně proti HIV/AIDS si podobně jako tisíce jejích vrstevnic, tet a matek odnesla poznatek, že kojením se nemoc přenáší.

Charita Praha ve spolupráci se svými ugandskými partnery realizuje kromě největší české stálé nemocnice v zahraničí, škol a klíčového programu Adopce na dálku® v Ugandě také projekty zaměřené na komunitní rozvoj. Podpořte Charitu Praha v jejím díle. Situaci můžete změnit i vy. Světová zdravotnická organizace považuje malnutrici za největší samostatnou hrozbu světovému veřejnému zdraví. Zlepšení výživy je považováno za nejefektivnější formu pomoci.

Ačkoliv celá jedna generace Uganda-nů nemoci AIDS podlehla a země má jednu z nejmladších populací na světě, šíření nákazy se masivní osvětou podařilo zpomalit. Paradoxně dnes, i kvůli nepředvídaným důsledkům kampaní mezi nevzdělanými lidmi, zemře mnohem více lidí na podvýživu než na AIDS.

„Podvýživa je příčinou či doprovodným symptomem onemocnění naprosté většiny dětských pacientů léčených v nemocnici v Buikwe,“ říká Karolína Pličková, vedoucí mise Charity Praha v Ugandě.

PODVÝŽIVA: TÉMA STEJNÉ TAM I TADY

Mezi termíny podvýživa a hlad nelze postavit rovnítko, jak by se mohlo na první pohled zdát. Podvýživa (malnutrice) je otázkou nutričně nevyvážené stravy a nedostatku živin, které jsou důležité pro zdravý tělesný i duševní vývoj a udržení imunity. Zatímco ve vyspělých zemích, Česko nevyjímaje, se vyskytuje nejčastěji u hospitalizovaných osob, lidí dlouhodobě nemocných či dlouhodobě vynechávajících důležité složky potravy (extrémní typy diet). V rozvojových zemích se malnutrice týká především dětí, těhotných matek, ale též starších lidí. Nedostatek jedné složky potravy pak zasahuje ostatní systémy lidského těla. „Pro normální hladinu krevního barviva (hemoglobinu) je potřeba železo, které děti v Ugandě kvůli nedostatečnému přísunu masa nemají, a bílko-

Nejkritičtější je vývoj plodu v těle matky a další tři roky, kdy dítě musí být dostatečně živeno. Jinak mu chybí potřebný stavební materiál nervového a imunitního systému. Deficit dítě dohání velmi obtížně. Ilustrační snímek archiv Charita Praha

TYPY PODVÝŽIVY

Existují dva základní typy podvýživy, které jsou způsobeny nedostatkem energie, bílkovin či obojího ve stravě. Kvašiorkor je způsoben dlouhodobým nedostatkem bílkovin ve stravě a současně dostatečným pokrytím energetických potřeb. Marasmus vzniká nedostatečným příjmem všech živin ve stravě.

MARASMUS

Podvýživa tohoto typu je důsledkem vážného nedostatku potravy, dlouhodobého hladovění. Marasmus je zjevný na první pohled – vyhublost, kůže visí ve volných záhybech na těle, svaly jsou zakrnělé, zmenšené. Obvykle bývá diagnostikován u novorozenců a batolat. Předcházet se mu dá kojením a nutričně i kaloricky vyváženou stravou. U dětí je jeho hlavním příznakem opoždění růstu a psychomotorického vývoje. V našich podmínkách je typickým marastickým pacientem vyzáblý dlouhodobě nemocný starší člověk.

KVAŠIORKOR

Druhý typ podvýživy je způsoben nedostatkem bílkovin (proteinů) ve stravě. Strava se skládá hlavně ze sacharidových potravin, které zajišťují dostatečný přívod energie – například brambory, kukuřice, rýže, cukrová třtina apod. Nemocný není vyhublý jako při marasmickém typu podvýživy, neboť jeho tukové zásoby jsou zachovány a vzbuzuje dojem dobře živého člověka, i když je vážně ohrožen na životě. Hlavním příznakem jsou otoky, které mohou být přítomny po celém těle. Děti mívají menší opoždění růstu než při marasmu, vlasy jsou řídké, lámavé a jakoby bez barvy, stejně tak kůže bývá depigmentovaná. Typické je vypouklé (oteklé) břicho. V závažných případech dochází k mentální retardaci, která je nevratná. Imunitní systém je oslaben a děti často umírají na přidružené infekční nemoci.

viny, jejichž nedostatkem děti v Ugandě také trpí. Děti v Ugandě potřebují podle mě maso,“ vysvětluje odborný garant a člen Rady lékařů nemocnice v Buikwe MUDr. Jaromír Matějka.

ZELENINA JE DOBRÁ TAK PRO SLEPICE A PRASATA

V Ugandě je malnutrice způsobena především nedostatkem železa a vitamínu A. Trpí jí na 15 % celé tamní populace. Důvodů je vícero. „Jednak běžní lidé ekonomicky nedosahují na to, aby si obstarali nutričně bohatou a vyváženou stravu, čítající kromě

každodenní banánové či kukuřičné kaše, fazolí nebo rýže také maso, mléko a vejce. Pokud se jim na políčku urodí více, než sami snědí, přebytky raději prodají,“ objasňuje Karolína Pličková. Druhým faktorem vedoucím k podvýživě jsou místní životní stereotypy a neznalost. „Někteří lidé tu mají kulturně zakořeněno, že zelenina je dobrá tak pro slepice a prasata. Zatímco každodenní poškozená kukuřičná mouka s minimálním obsahem živin, je považována za zdroj mužské potence. K tomu se též přičítá hladovou nutností vypěstovaný zvyk jíst pouze jedenkrát denně,“ říká vedoucí charitní mise.

SITUACE V UGANDĚ

V Ugandě nepanuje nedostatek potravin, avšak existuje nerovnost v jejich distribuci a využití v různých oblastech. Kombinace častých přírodních katastrof, ozbrojeného násilí, degradace přírody i extrémní chudoba a slabá hygiena oslabily schopnost lidí čelit krizím. Proto relativně malé narušení stability vede k akutní podvýživě. Dokonce i v případě nepřítomnosti zvláštní krize komunity bojují s chronickým hladem (a neprospíváním) obzvláště děti. V celé Ugandě neprospívá až 38 % dětí. V některých regionech trpí podvýživou až 15 % dětí a chudokrevností více než 70 % dětské populace.

NA CESTĚ Z PODVÝŽIVY

V rozvojových zemích podvýživa zhoršuje vyhlídky už tak nemocných dětí. Malý Moses z úvodu tohoto článku měl štěstí v neštěstí, dostal malárii, jednu z v Ugandě běžných nemocí, která je však smrtelná v případě, je-li komplikována podvýživou. Annet našla pomoc v nemocnici sv. Karla Lwagy v Buikwe, kde jejího chlapce vyléčili z malárie, podvýživu odhalili, a jeho mírně opožděný fyzický a duševní vývoj se tak po léčbě možná bude moci snadněji upravit. Také proto, že zdravotní sestry v nemocnici naučily Annet, stejně jako každou středu další desítky matek, jak vařit zdravě a připravovat stravu pestrou na vitamíny, minerály i stopové prvky. Možná už Moses nebude mít pouze banánovou kaši matoke, která dítěti ani dospělému dlouhodobě nestáčí.

Možná. Ne nadarmo se varianta podvýživy, způsobená nedostatkem bílkovin, nazývá kwashiorkor [kvašiorkor]. Termín pochází z ghanského jazyka a znamená „první-druhé dítě“. To proto, že obvykle postihuje děti, které jsou odstaveny kvůli narození dalšího dítěte.

ZA PACIENTY DO TERÉNU

Dalším ze způsobů, jakým působí nemocnice proti plíživému postupu podvýživy, jsou čtvrtěční výjezdy, tzv. mobilní kliniky. Služba, kdy za těmi nejchudšími pacienty v odlehlých vesnických oblastech vyrazí tým pracovníků nemocnice, se těší nebyvalému zájmu. Také Annet ji využila a díky tomu Moses nemusel zemřít na tak běžnou nemoc, jako je nachlazení, průjem nebo malárie, které jsou pro podvyživené děti ještě nebezpečnější než pro děti, které s výživou problémy nemají.

JIŘÍ KOŽUSZNIK

ČESKÝ PARADOX

V Česku je častým projevem malnutrice (doslova „špatné výživy“) paradoxně obezita. Obézní lidé však působí zdravým dojmem jen zdánlivě. Přesto, že konzumují spoustu jídla, není to potrava, která by podle MUDr. Matějky byla skutečně kvalitní. „Obézní lidé jsou zaměřeni především na sacharidy a na tuky, chybí jim dostatek zeleniny, jejich strava je vlastně velmi jednostranná, není pestrá. Vždyť všichni známe schéma tzv. výživové pyramidy,“ dodává MUDr. Matějka.

PREVENCE

Předcházení podvýživě spočívá v co nejdříve kojení, ve včasné zavádění doplňků mléčné stravy, v prevenci infekcí, očkování a v pravidelném sledování růstu. Vážným problémem ale zůstává extrémní chudoba velké části nemocných, která jim neumožňuje i při správné léčbě dlouhodobě a pravidelně získávat kvalitní stravu a dodržovat hygienu.

Pražská charita v Ugandě: není rozvoj jako rozvoj

Činnost Charity Praha v okolí ugandského Buikwe poblíž Viktoriina jezera se rok od roku rozrůstá. Letos se přidává nově se rodící program komunitního rozvoje.

Charita Praha pracuje v Ugandě už více než deset let: program Adopce na dálku®, školy, nemocnice. Aby byla pomoc co nejúčinnější, přicházejí na řadu i pomoc při rozvoji zemědělství, zajištění přístupu k čisté vodě či podpora drobného podnikání. Nově vznikající program komunitního rozvoje propojuje a zároveň doplňuje všechny projekty, které Charita Praha v Ugandě realizuje.

HLADOVÉ DĚTI SE UČÍ HUŘ

Už dlouho se pražská charita snaží klást důraz na širší souvislosti a podmínky, v nichž žijí děti podporované v rámci programu Adopce na dálku®. Program komunitního rozvoje se tak řídí letitými zkušenostmi v Ugandě. „Když se snažíte pomoci konkrétnímu dítěti tím, že mu poskytnete šanci na vzdělání, měli byste přitom mít na mysli i celou komunitu, ze které takové dítě pochází,“ zdůrazňuje David Mulabi, který program komunitního rozvoje v oblasti Buikwe koordinuje. „Pokud dítě chodí ráno do školy hladové, protože večer předtím nemělo večeři, kterou si jeho rodina nemůže dovolit, ovlivní to i jeho chování a prospěch ve škole,“ dodává na vysvětlenou, proč je potřeba dívat se na pomoc jednotlivým dětem v širším kontextu.

Podobně jako v mnoha jiných oblastech i v rozvojové práci tedy platí, že všechno spolu navzájem souvisí – z dlouhodobého hlediska bude mít dítě sponzorované v rámci Adopce na dálku® z programu větší užitek,lepší-li se i podmínky, v nichž vyrůstá. „Podívejte se na rozvoj jako na lidské tělo,“ vypůjčuje si Mulabi přirovnání z jiného oboru: „Když máte v pořádku žaludek, neznamená to ještě, že vás nemůže začít bolet hlava. Abyste byli zdraví, musíte se o tělo starat jako o celek, dbát o všechny jeho části.“

TANGO PRO DVA

Podobně jako mnoho jiných organizací vsadila Charita Praha v práci s komunitami na přístup, který počítá se spoluúčastí těch, jichž se pomoc dotýká. „Než jsme začali s plánováním jakýchkoli aktivit, věnovali jsme hodně času podrobnému zmapo-

Ilustrační snímek archiv Charita Praha

Zasláním SMS ve tvaru **DMS UGANDA** na číslo **87 777** podpoříte naši Česko-slovensko-ugandskou nemocnici. Cena jedné DMS je **30 Kč**, Charita Praha obdrží **27 Kč**.

Zašlete-li SMS ve tvaru **DMS ROK UGANDA**, částka **30 Kč** Vám bude automaticky každý měsíc po dobu jednoho roku odečtena.

Více informací naleznete také na www.darcovskasms.cz

Děkujeme Vám za každou odeslanou SMS!

www.facebook.com/praha.charita

www.praha.charita.cz/rozvojove-stredisko/
www.nemocniceuganda.cz/

Zambijská západní provincie, jejímž správním centrem je město Mongu, je bohužel regionem, kde jsou statistiky týkající se mateřské a novorozenecké úmrtnosti nejkruťší. Právě proto zde v roce 2009 zřídila Arcidiecézní charita Praha obor porodní asistentka při zdravotní škole Lewanika, spolufinancovaný v rámci vládního programu zahraniční rozvojové spolupráce.

Kdo se zúčastnil slavnostního předávání diplomů čerstvým absolventům, které proběhlo na konci října, mohl si odnést dojem, že k umění porodních asistentek patří především tanec a zpěv. To byla totiž nedílná součást čtyřhodinové slavnostní ceremonie.

Ovšem to by byl jen dojem. Všichni absolventi ročního studia jsou totiž nyní teoreticky i prakticky připraveni vstoupit do pomyslného boje se zmíněnou vysokou mateřskou a novorozeneckou úmrtností, v níž drží Zambie smutné světové prvenství.

ZPĚT „KE SVÝM“

K ročnímu studiu a praxi ve všeobecné nemocnici Lewanika a venkovských zdravotnických centrech byli vybráni zdravotníci z celé Západní provincie. Většina z nich se po absolvování ročního studia vrátí zpět do domovských zdravotnických center, kde před započetím svého studia působili. Právě nedostupné oblasti totiž nejvíce potřebují zkušené a vzdělané porodní asistenty, jejichž působení zvýší důvěru budoucích matek k zdravotním střediskům.

Esnart Juunza, koordinátorka projektu

a školitelka lektorů porodnictví, je hrdá, že studenti oboru mají kromě mnoha hodin teoretické výuky za sebou také bohatou praxi nejen ve všeobecné nemocnici Lewanika, ale také ve venkovských zdravotnických centrech. „Tu nejdelší, třítydenní praxi studenti absolvují ve zdravotnickém centru Nalikwanda. Zde otestují veškeré znalosti a dovednosti velmi vzdálené od civilizace, bez

elektriny a dostatečného vybavení,“ dodává Juunza.

PORODNÍ BÁBY

Právě v podobných oblastech dosud hrály nejvýznamnější roli tradiční porodní báby, tedy ženy z místních komunit. Ty sice nemají zdravotnické vzdělání, ale od svých předchůdkyň získaly zkušenosti, jak se postarat

vání potřeb – mluvili jsme s jednotlivci i se zástupci komunit, a postupně tak zjišťovali, co oni sami vidí jako největší překážku rozvoje,“ popisuje Michala Chatrná, koordinátorka vzdělávacích a komunitních projektů v Ugandě, přípravu aktivit v okolí Buikwe. Z rozvojové pomoci či práce se tak stává spolupráce a z příjemců pomoci se stávají aktéři, kteří celý proces směřují od plánování přes realizaci až po závěrečné zhodnocení. „Rozvoj je jako tango,“ poznamenává David Mulabi, „potřebujete k němu dva.“

Cílem programu komunitního rozvoje, který Charita Praha v Ugandě připravuje, je tedy nejen zlepšení podmínek, v nichž lidé na venkově žijí, ale také aby se z těchto lidí stali aktivní účastníci procesu změny. „Snažíme se jim ukázat, že nejsou zcela bezmocní – i ty nejchudší komunity mají nějaké zdroje, ať už přírodní či lidské, a záleží jen na nich, jak je dokážou využít,“ doplňuje Mulabi.

POMALU, ALE JISTĚ

Tento přístup se do značné míry střetává s mentalitou mnoha lidí žijících na chudém ugandském venkově. Většina z nich má pocit, že situaci, ve které se nacházejí, nemohou nijak ovlivnit. K tomu přispívá i skutečnost, že vláda a nejrůznější organizace přicházejí a zase odcházejí, aniž se pro obyvatele vesnic příliš změní. „Výsledkem je celkem pochopitelná obezřetnost ve vztahu k jakýmkoli novým projektům,“ objasňuje Michala Chatrná povahu problémů, s nimiž se při své práci setkává. „O to důležitější je vést s lidmi v komunitách neustálý dialog a upravovat vzájemně svá očekávání,“ dodává.

Získání důvěry lidí a porozumění jejich situaci a místnímu kontextu chce čas, který nelze jednoduše přeskočít. Když Michala Chatrná popisuje své zážitky z práce s komunitami, neubrání se úsměvu. „První setkání byla někdy trochu rozpačitá, s každou další schůzkou byli ale lidé otevřenější a aktivnější,“ vzpomíná na dobu, kdy začínali s mapováním potřeb v jednotlivých komunitách. Její kolega David Mulabi shrnuje: „V rozvojové práci neexistují žádná rychlá zázračná řešení – pokud chcete dosáhnout opravdu dlouhodobých změn, musíte na nich pracovat společně se členy komunit a respektovat jejich tempo.“

(red)

Co musí ovládat porodní asistentka v Zambii?

Slavnostní předávání diplomů.

Snímek archiv Charita Praha

o nastávající matky a novorozence. Nemají samozřejmě odborné vzdělání, vybavení ani podmínky k tomu, aby poskytl rodičům komplexní asistenci. Díky působení absolventů oboru porodní asistentka v oblasti by se postupně role tradičních porodních bab měla přenést spíše do oblasti poradenství v době těhotenství a zdůrazňování nutnosti porodit za přítomnosti vzdělaných porodních asistentů ve zdravotnických centrech.

Jak důležitá je tato změna, zdůrazňovali všichni odborníci i hosté při slavnostním předávání diplomů – zástupci všeobecné nemocnice Lewanika i její školy, představitelé Provinčního zdravotního úřadu a další významné osobnosti regionu.

Samotná ceremonie svým propojením tradičních i moderních prvků zambijské kultury naznačovala, že absolventi oboru nemají za cíl zničit původní systém zdravotní péče v komunitě, nýbrž spíše jej doplnit o důležitý a dosud chybějící prvek.

Tradiční hudba Loziů, zdejšího etnického obyvatelstva, otevřela slavnostní obřad. Po tomto úvodu, za doprovodu místní hudby, hudby ne nepodobné té, kterou známe z diskoték, do sálu vstoupily čerstvé absolventky a absolventi. Teprve po téměř dvacetiminutovém tanci došlo na hlavní bod programu, a to na předávání diplomů. „Jejich schopnost propojovat tradiční s moderním jistě pomůže k přijetí jejich záslužné profese v této možné nedostupné, ale jistě ne uzavřené oblasti,“ myslí si koordinátorka projektu Juunza.

KRISTINA MEZERKOVÁ,
PETR POLÍVKA

Lidé bez domova potřebují naše pochopení a podporu

Čím více klepe zima na dveře, tím více klepou na dveře charitního azylového domu v pražském Karlíně bezdomovci, kterým toto zařízení pomáhá. O jeho „zimním“ provozu jsme hovořili s ředitelem azylového domu STANISLAVEM FIALOU:

■ **Co momentálně musí řešit zařízení vašeho typu?**

Kapacita lůžek našeho domu je beznadějně plná a my jsme nuceni zájemce o nocleh a ubytování odmítat. A zima teprve začíná, bude hůř.

■ **Co nejvíc potřebují lidé, kteří žijí na ulici?**

Každý trochu něco jiného. I když v zimě se vše zúží na otázku uspokojení těch nezákladnějších životních potřeb. Teplo, jídlo, přežít, a to pokud možno ve zdraví. To poslední zcela bez nadsázky. Každou zimu řada lidí bez domova na ulici zemře, mají-li více štěstí, jen přijdou o omrzlé končetiny či jejich části nebo si uženou nějakou jinou zdravotní nepříjemnost. Parazity počínaje, zápallem plic a tuberkulózou konče. Možná se dá říci, že přes zimu nejvíc potřebují naši nepředpojatost, pochopení a podporu.

■ **Často slyšíme: oni si za to sami můžou...**

Troufám si říci, že za jedenáct let, co s uživateli našich služeb pracuji, jsem nepotkal ani jednoho, který si život na ulici dobrovolně vybral. Život na ulici je vždy vyústěním nějakého neřešeného, zanedbaného

Stanislav Fiala.

problému. Sociálního, zdravotního, ekonomického.

Míra zavinění vlastní okamžité situace? Jak to křesťan vlastně může říct? Bible je plná příkladů, které dokazují, že míra našich pozemských „zásluh a provinění“ se vůbec neodráží v tom, jak si ve společnosti stojíme. Měli bychom si uvědomit, že v podobných odsudcích z nás mluví nejtěžší hřích – pycha.

Snímek Aleš Masner

■ **Co připravujete na následující týden a měsíc, jak se změní provoz azylového domu?**

Jsme připraveni bezprostředně reagovat na vývoj počasí. Konkrétně to znamená, že jakmile se teploty trvaleji výrazně ocitnou pod nulou, otevřeme prostor naší jídelny pro klienty, aby mohli strávit noc sice bez postele, ale alespoň v teple. Také rozšíříme provoz našeho nízkoprahového denního centra

prakticky na celý den. Kromě toho je vlastně už letitou samozřejmostí, že ubytovaní klienti, chtějí-li, dostanou štědrovečerní večeři. V tom nám poslední léta výrazně pomáhají dobrovolníci a soukromí dárci.

A 21. prosince, symbolicky na kalendářně první zimní den, od 15.30 hodin pořádáme u nás v Azylovém domě sv. Terezie v Pernerově ulici v Karlíně akci „Motlitba za přežití zimy“. Budeme mít mši svatou, kterou povede prezident pražské charity P. Vojtěch Eliáš, a pak pozveme naše klienty z ulice na večeři a dostanou i nějaký praktický dárek. Nejedná se o uzavřenou akci, srdečně tímto zveme všechny, kteří tento večer chtějí strávit s námi.

A samozřejmě je celá zima velkou záťažovou dobou pro zaměstnance našeho domu. Upřímně říkám, že jsem vždy na jaře vděčný, že máme zimu za sebou, a skládám poklonu všem, kdo na práci a chodu našeho domu spolupracují.

■ **Přibude bezdomovců?**

Bezdomovectví je jev, který žádná svobodná demokratická, i ta sebebohatší, společnost nedokáže řešit beze zbytku. A hůř, nebo lépe bude v závislosti na ekonomické situaci státu, na jeho ochotě investovat prostředky do této sociální oblasti, ale i na přístupu každého z nás: dokážeme-li odhodit předsudky a angažovat se ve prospěch i těchto nepopulárních potřebných. Na nemocné děti dá každý docela rád (tím vůbec nesnižuji potřebnost této pomoci), ale na bezdomovce? (mach)

Domov seniorů s dobrým duchovním zázemím

Arcidiecézní charita Praha provozuje v Mukařově poněkud neobvyklý domov pro seniory. Jeho specifika představuje vedoucí přímé péče LUCIE PEŠLOVÁ:

■ **Čím se od ostatních domovů pro seniory lišíte?**

Není podmínkou pro vstup do našeho domova, aby byl klient věřící, nebo dokonce příslušník katolické církve. Ale je pravda, že asi 95 % našich klientů jsou věřící lidé – vybrali si náš domov také proto, že zde mají dobré duchovní zázemí. To neznamená jen to, že máme vlastní kapli a mše svaté častěji, než bývá zvykem v ostatních domovech. Máme pravidelné mše každý den. Pak je to už na individuálních potřebách každého klienta – kaple je volně přístupná po celý den, jak pro naše klienty, tak i pro veřejnost. Každý první pátek v měsíci je v naší kapli také výstav Nejsvětější svátosti.

■ **Kdo z kněží zajišťuje duchovní službu?**

Máme vlastního kaplana P. Viktora, který dochází k nám do domova na zmíněné pravidelné bohoslužby. Klienty, kteří z nějakého důvodu nemůžou nebo nechťejí chodit do kaple, může navštívit podle jejich přání na

V kapli domova seniorů.

Snímek Aleš Masner

pokoji. Klienti mají možnost pravidelně přijímat svátost smíření a svátost nemocných podle potřeby. Dalším, kdo nám věnuje spoustu svého času, je náš pan prezident P. Vojtěch Eliáš, který přijíždí do domova na všechny významné mše.

■ **Na čem vám nejvíce záleží, co je základ vaší péče o klienty?**

Snažíme se vytvářet takové podmínky pro život u nás, aby byli klienti co nejvíce spokojeni, zůstávali aktivní, a přesto vědě-

li, že když už nebudou moci něco zvládnout, vždy tu pro ně bude někdo, kdo jim rád pomůže. Chtěla bych, aby u nás měli klienti opravdový domov a zázemí. V tom nám pomáhá příjemné prostředí a krásná poloha domova v přírodě u lesa, ale také rodinný charakter našeho zařízení. Patříme spíše mezi menší domovy pro seniory.

■ **Proslychá se, že služby poskytujete někdejší farským hospodynám...**

Ano, bývají často našimi klientkami. Jsou to skromné, pečlivé a duchovně založené dámy. Přestože často nemají užší rodinu, navštěvují je přátelé z farností či vzdálenější příbuzní.

■ **Nedávno vás navštívila kontrola – jak vás hodnotí?**

Ano, hned na začátku listopadu. Byla to inspekce kvality poskytování sociálních služeb z magistrátu. Dopadli jsme opravdu velmi dobře: kontrolou jsme prošli, standardy kvality sociální péče jsme naplnili více než na 89 %, a dokonce nám členové inspekčního týmu při předávání závěrečné zprávy vyslovili obdiv za naši práci. Máme z toho velkou radost.

(red)

Život spjatý s pražskou arcidiecézní charitou

Výjimečné osobnosti nejsou jen ty, o které se zajímají média a které budí zájem mas. Lidé hodní obdivu a úcty žijí často mezi námi, aniž o jejich životě víme cokoliv bližšího. Právě takovou osobností je paní Marie Brožová. Její život je úzce spojen s Arcidiecézní charitou Praha: prostřednictvím charity totiž pomoc rozdává a nyní i přijímá.

V současné době totiž žije Marie Brožová v Domově pro seniory Mukařov. Když měla v roce 2009 mozkovou příhodu, která jí znesnadnila život, nemusela dlouho přemýšlet, ve kterém sociálním zařízení by ráda žila, zvolila to charitní, protože právě prostřednictvím charity už mnoho let pomáhá potřebným.

V době po roce 1989 Marie Brožová docházela do komunity salesiánů Dona

Boska v Praze-Kobylisích a tam se také dozvěděla o programu Adopce na dálku® Arcidiecézní charity Praha. Když potom paní Brožová zvažovala, na jaké dobročinné účely dát svoje úspory, neváhala. Kontaktovala charitu a vybrala deset dětí, které chtěla podporovat ve vzdělávání.

Paní Marie je velkou obdivovatelkou Matky Terezy, a proto ji přitahovaly děti z Indie. Vybírala je podle fotografií, podle popisu jejich sociální situace – a jak říká její sestra Emilie: „Maruška nikdy nehlédla při výběru svých dětí na příslušnost k náboženství, ale na jejich potřebnost.“

Po prvních deseti dětech Marie Brožová přibírala další. Někdy chodila do charity i se svou setrou a společně se probíraly fotkami. Počet „jejích“ dětí se vyšplhal až na

22. V současné době přispívá sedmnácti dětem. Marii Brožové už zdraví nedovoluje, aby dětem psala dopisy – její sestra všem sdělila, že už jim dopisy posílat nemůže, ale jejich psaní ji vždy moc potěší. Překládají je pro ni pracovníci charity.

VĚRNÁ PÉČE O KNĚZE

Marie Brožová je původním povoláním zdravotní sestra. A přes čtyřicet let vypomáhala na faře P. Dvorskému, nejdříve v Libni, poté v Tetíně, kam ho komunisté pro jeho oblibu mezi lidmi a aktivní práci s mládeží v Praze donutili odejít. Dojíždění do Tetína nebylo snadné, trvalo tři hodiny.

Dnes je pro Marii Brožovou velkou radostí její sestra Emilie, která o ní na oplátku říká, že jí byla druhou maminkou. Marie

si totiž vzala Emilii k sobě do Prahy, když jí bylo 16 let, a pomáhala jí se studiem. Dnes Emilie své sestře všechnu péči bohatě oplácí.

„Největší lásku má ten, kdo život dává za své bratry!“ Tento citát z knihy *Otec vyvolených* si podle svých slov vzala Marie Brožová k srdci. Stal se jejím životním krédem.

„Její dobrota a obětavost pro druhé je světlem a pomocí těm, kdo se s touto ženou v životě setkávají, ať už zblízka či na dálku, přes několik kontinentů. Paní Brožová patří mezi velmi milé a skromné obyvatele našeho domova. Obdivuhodně trpělivě zvládá všechna úskalí, která jí její zdravotní stav přináší,“ uzavírá sociální pracovnice Alena Hanková.

(han, lom)

Arcidiecézní charita Praha realizuje rozvojové cíle tisíciletí

Prosperita a chudoba rozdělují lidstvo od počátku věků. Hlad, nemoci, diskriminace, negramotnost brání sblížení světů bohatých a chudých. V roce 2000 se OSN rozhodla tento stav změnit. Členské země se usnesly na osmi základních rozvojových cílech tisíciletí, a zavázaly se spolupracovat na jejich dosažení, aby zlepšily život v zemích třetího světa. Termín dosažení cílů: rok 2015.

Charita Praha aktivně usiluje o lepší život v rozvojových zemích svými projekty v Indii. Příkladem může být rozvojový projekt zaměřený na boj proti AIDS v indickém městě Bijapur, jehož prostřednictvím přispíváme k realizaci šestého cíle: boj proti HIV/AIDS, malárii a jiným nemocem.

„Jednoho rána jsem navštívil Centrum sociální péče pro nemocné HIV/AIDS v Bijapuru,“ vzpomíná P. Vincent, iniciátor projektu Zajištění léků a výživy pro HIV pozitivní pacienty v oblasti Bijapur, stát Karnátka. „Potkal jsem tam ženu. Držela na klíně vyhublé děvčátko. Obrázek připomínal děti umírající hladomorem v Somálsku či Súdánu. Žena se zeptala, zda její vnučka přežije. Ano. Zálhal jsem, abych ji nezranil. Byl jsem šokován, když jsem o týden později uviděl v Centru totéž dítě, jak utíká s velkým banánem v ruce. Vyděsil jsem se, že dostane zažívací potíže, ale sestra mě se smíchem uklidnila, že dítě má pouze tuberkulózu a HIV a potřebuje jíst. V roce 2008 byla dívka s námi při otevření Centra. O rok později zemřela, protože jsme neměli respirátor. Na její místo přicházejí další, pro něž bojujeme o každý další den života. Naši pacienti jsou varováním pro zdravé, kterým radíme, jak se vyhnout podobné-

Vyšetření v Centru sociální péče pro nemocné HIV/AIDS v Bijapuru, India.

Ilustrační snímek archiv Charita Praha

mu osudu, a které přesvědčujeme o významu neplacených HIV testů. Nemocným rozdáváme léky, jídlo a radíme jim.“

ODKÁZANÍ NA POMOC CHARITY

Podle Světové zdravotnické organizace žije v jihovýchodní Asii až 3,5 milionu lidí nakažených virem HIV. Z toho 2,4 milionu jsou Indové. Ve státě Karnátka žije přibližně jedno procento nemocných. Oblast Bijapur je velmi riziková. Nakaženým lidem zde

pomáhají v první řadě křesťanské organizace. V roce 2010 stát pozastavil přísun dotací pro Pečovatelské centrum pro HIV postižené. Centrum je vedeno sestrami sv. Josefa z Cluny a v současné době podporováno charitou – sestry jsou odkázány na její pomoc.

Boj s chudobou trvá. Závažnou překážkou v dosahování rozvojových cílů tisíciletí se stala celosvětová hospodářská krize. Nicméně by to nemělo zabránit tomu, aby cíle byly zrealizovány do roku 2015. Pokrok je

ROZVOJOVÉ CÍLE TISÍCLETÍ

1. Odstranit extrémní chudobu a hlad.
2. Zpřístupnit základní vzdělání pro všechny.
3. Prosazovat rovnost pohlaví a posílit postavení žen.
4. Omezit dětskou úmrtnost.
5. Zlepšit zdraví matek.
6. Bojovat proti HIV/AIDS, malárii a jiným nemocem.
7. Zajistit trvalou udržitelnost životního prostředí.
8. Vytvořit globální partnerství pro rozvoj.

možné pozorovat v zajištění všeobecného vzdělání, v boji proti AIDS, malárii a nemoci dětí. I nadále však zůstává spousta práce, a to zvláště v oblastech zrovnoprávnění žen a mužů ve světě, lékařské péče o těhotné a profesionalizace lékařské asistence při porodech. Navzdory tomu, jeden z hlavních závěrů výroční zprávy o dosahování rozvojových cílů tisíciletí OSN je optimistický: snížení počtu osob žijících pod hranicí chudoby do roku 2015 je stále možné.

Další informace o tom, jak Arcidiecézní charita Praha přispívá k plnění více rozvojových cílů tisíciletí, naleznete na <http://praha.charita.cz/rozvojove-stredisko/kde-pomahame/indie/>

ANNA SMRŽOVÁ WÓJCIK,
NATÁLIA PODOLCOVÁ

PRACOVNÍKŮM CHARITY PŘEJI RADOST Z DOBRĚ VYKONÁVANÉHO DÍLA.

Když Pán Ježíš po svém zmrtvýchvstání navštívil apoštoly, oslovil je přáním: „Pokoj vám“. Svůj pokoj nabízí každému z nás sám dárce Božího pokoje. Do jaké míry dar jeho pokoje přijímáme, musíme zkoumat sami. Také naši přátelé a spolupracovníci asi vnímají, zda se chováme jako adresáti Božího pokoje. Jak se to pozná? Když nás navštíví člověk, který je obdarován Božím pokojem, obvykle se všichni v jeho blízkosti cítí dobře, i kdyby právě nepřinesl nejradostnější zprávu. S takovým člověkem spolupracujeme rádi, jeho blízkost je nám milá. A naopak, někteří lidé dokážou otrávit dobrou atmosféru. Šíří kolem sebe neklid, napětí, jsme rádi, když se s nimi nemusíme setkat, v jejich blízkosti nám není dobře. Nedivíme se, že to pro komunikaci mezi lidmi má dalekosáhlé důsledky. Pacient na lůžku si nemůže vybrat, která sestra bude mít právě službu, musí vzít zavděk službou té, která je nablízku. Mnohá ze sester pomáhá našemu uzdravování už jen tím, jak se chová, její blízkost slibuje příjemný den. Nenápadná, vnímající problémy pacientů, kontakt s ní je jak maminčino pohlazení. A naopak. Mnoho hluku neslibuje nic příjemného, jako by se blížilo sdělení: teď sloužím já (tak si dejte pozor!).

Když svatý Jan Bosko musel opustit na delší čas své domy a bratry, třeba proto, že odjel do Říma nebo byl jinde na cestách, dopisoval si se svými spolubratry. Kdosi v dopise

se naříkal nad neposlušností a vzdorovitostí světců: Přestože se snažíme konat svou práci obětavě a máme je rádi, neváží si toho. Je to velmi náročné. Don Bosko odpověděl svým charakteristickým způsobem: „Nejen že je máte rádi, ale oni musí vaši lásku pocítit.“ Nepředstíraná láska se pozná, je to stále objevování nových možností. Nestačí dělat profesionálně svou práci, ale je třeba do ní vložit také kus svého srdce. To je bohužel často považováno za nadstavbu. Mnohá sestra řekne: To po mně nemůžete žádat, za to nejsem placená. Je to tak, za lásku a vlídnost nelze očekávat mzdu, peníze se zaplatit nedá. Proto se domnívám, že charitativní práce není pro každého. Někdo se k ní nehodí

jednoduše proto, že není schopen křesťanské lásky podle příkladu našeho Pána.

Pracovníkům charity přeji radost z dobře vykonávaného díla. Slouží na mnoha frontách, poskytují ošetření nemocným, opuštěným, přivezou teplé jídlo nebo nákup, připravují projekty pro nová díla. Přinesou-li také teplé a laskavé slovo, klienti je vždy budou s důvěrou očekávat. Služba obětavých pracovníků a dobrovolníků našim klientům, přes všechny trampoty a bolesti, vrací chuť do života, protože je spojená s ujištěním: Nebojte se, rádi se o vás staráme a postaráme. Každý z nás může již zítra podobnou pomoc potřebovat.

KAREL HERBST,
pražský světící biskup

AVÍZO – KALENDÁŘ 2012

Vážení a milí,

čas adventní nám přináší krásné chvíle, při kterých rojíme o našich nejbližších a přemýšlíme, jak jim vykouzlit úsměv na tváři. Jsou to vzácné momenty, kdy myslíme také na potřebné a hledáme možnosti, jak potěšit i je.

Nechte se inspirovat naším nástěnným kalendářem 2012.

Kalendář je v putavé grafické podobě a nabízí více než 12 pozitivně laděných fotografií z běžného života lidí v Indii, Ugandě, Konžské demokratické republice, Zambii a Bělorusku, tedy v zemích, kde probíhají naše rozvojové projekty a program Adopce na dálku. V kalendáři naleznete jak naše státní svátky, tak také důležité svátky zemí, v kterých probíhají naše programy.

Koupí kalendáře zároveň tyto naše výjimečné projekty podpoříte.

Kalendář si můžete zakoupit v průběhu prosince buď osobně v naší Kontaktní kanceláři, nebo si jej můžete objednat telefonicky či e-mailem.

Arcidiecézní charita Praha, Rozvojové středisko, Londýnská 44, Praha 2, 120 00
Telefonní kontakt: 224 246 519 nebo 224 246 573, **e-mail:** adopce@charita-adopce.cz

ARCIDIECÉZNÍ CHARITA PRAHA

STAVOVSKÉ DIVADLO,
Železná 11, Praha 1

pořádá

TŘÍKRÁLOVÝ BENEFIČNÍ KONCERT

ve čtvrtek 5. ledna 2012 v 19 hodin

ve prospěch projektů:

„Odstranění podvýživy matek a dětí v Ugandě“
www.nemocniceuganda.cz

Český komorní orchestr a chlapecký sbor
Pueri Gaudentes uvede výběr z:

Benjamin Britten – Chvála koled
Carl Orff – Carmina Burana

Koncert se koná pod záštitou apoštolského nuncia Mons. Guiseppa Leanzý a arcibiskupa pražského Mons. Dominika Duky

INFORMACE A REZERVACE VSTUPENEK

Arcidiecézní charita Praha, Rozvojové středisko, Londýnská 44, Praha 2, 120 00

Telefonní kontakt: 224 246 519 nebo 224 246 573

E-mail: koncert@charita-adopce.cz